

Cemile Hürrem Ayhan. Pamukkale Üniversitesi (1. olan kompozisyon)

ÜLKENİN SAĞLIKLI GELECEĞİ

Hemşirelik bireyin, ailenin, toplumun; sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık halinde iyileştirme amacına yönelik hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi uygulanması, değerlendirmesinden sorumlu ve bu hizmetleri yerine getirebilecek bireylerin eğitiminden sorumlu bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplindir. Hemşire bireylere yaşadıkları koşullar içinde ruhsal ve sosyal potansiyellerini değerlendirme konusunda yardımcı olmaktadır.

Karşılaştığı problemlerde hemşirelik süreci (veri toplama, tanılama, planlama, uygulama, değerlendirme)ile bakımı planlayan hemşire hayatının her alanında bu basamakları izleyerek sorunlara çözüm getirmektedir.

Tüm bunlar göz önüne alındığında ülkeyi hasta bir birey olarak düşündüğümüzde var olan problemleri de hastanın mevcut durumu olarak ele aldığımızda hemşire olaya hemşirelik sürecinin ilk basamağı olan veri toplama ile başlayacak; toplumun sorun hakkında ne düşündüğünü, kendisini hangi koşulda esen hissedeceğini sorgulayacaktır. Topladığı veriler doğrultusunda mevcut problemi tanılayacak ve tanıladığı probleme yönelik toplumun gereksinimlerini göz önünde bulundurarak uygulamalar geliştirecektir. Mesleği gereği bireylerin refahını ve esenliğini birincil görev haline getiren hemşire karşılaştığı sorunlar karşısında toplumun isteklerini ve refahını kendi menfaatleri önünde tutacak mevcut problemlere bütüncül bir şekilde yaklaşacaktır. Sonraki aşamada hemşire planladığı uygulamaların sonuçlarının toplum açısından uygulanabilirliğini ve yararını değerlendirecek eğer var olan soruna çözüm getiremediğini düşündüğünde sürece yeniden başlayacaktır.

Ayrıca mesleği gereği insanlara renk, ırk, din ayrımı gözetmeksizin herkese hizmet sunan hemşire ülkenin içinden biri topluma eşit uzaklıkta olacak ve ayrımlar ortadan kalkacaktır. Kendisinin ve karşısındakinin gelişimini ilke edinen hemşire; bireylerin gelişiminde onlara yol gösterecek; gelişen bireyler ülkesini çağdaş medeniyetler seviyesine ulaştırmayı ilke edinecektir.

Tüm bunlar düşünüldüğünde ülkeyi yöneten; görevi bireyin tam iyilik halini sağlamak ve sürdürmek olan hemşire olsaydı ülkelerde bireyler Maslow'un temel ihtiyaç piramidinin tüm basamaklarını sağlayan bir hayat sürece en son da kendini gerçekleştirecektir. Ve dünyada sınırlar ortadan kalkacak dünya daha yaşanılabilir bir yer olacaktır...

Ercan Bakır. Gaziantep Üniversitesi (2. olan kompozisyon)

SEVGİLİ MESLEKTAŞIM

Mektubunu benden yardım isteyen insanların yolladığı zarfların arasında görünce çok şaşırılmışım ama birlikte nöbet tuttuğumuz zamanlarda şu teknolojiye hala alışmadığımı söylediğin zamanları hatırlayınca şaşkınlık yerini güzel bir tebessüme bıraktı.

Aslında mektup yazman doğrusu beni hala düşündürüyor. Acaba üstü kapalı olarak benden bir isteğin mi var? Hani şu sıralarda aile hekimliği çok tartışılıyor, sen emekli olalı çok oldu ama tepkisiz kalamayan ve duyarsız bir insan olmadığın için benim tuzum kuru deyip susmayacağını aklımdan geçirirken, telekulak olaylarındaki çekincelerini düşündüm sonra bana telefonla ulaşmak istedin de randevunuz var mı? Ya da kimin nesi bu adam diye seceresini didik didik eden güvenlik engeline mi takıldın diye düşünmeden edemedim ama en iyisi ben aklımdaki bu karmaşaya bir son verip senin teknolojiyle barışık biri olmadığını düşünerek devam etmek istiyorum mektubuma.

Mektubunda bahsettiğin gibi dönüp arkama baktığımda nereden nereye gelmişim demişsin ya inan ki senin yazdığın bu cümleyi okuyunca bende dönüp bir baktım ve dediğin gibi nereden nereye dedim. Sen hatırlatmasan arkama dönüp bakmaya zaman bulamadığımı da fark edemeyecektim.

Birlikte nöbet tuttuğumuz gecelerde şikayetçi olmuyor değildik tansiyon ve ateş ölçmekten nabız saymaktan bunlar olmasa tedavileri yapıp geçsek dediğimiz zamanları hatırlıyorum ama biliyor musun bunlar bana çok şey öğretti. Bunları yazmamdaki sebep yerime hala alışmadığımdan değil, nasıl gidiyorsun demişsin ya hiç de farklı gitmiyor demek için yazdım. Nasıl olur da ülkenin yöneticisi durumundayken, hemşirelik mesleğinden farklı gitmez diye sorarsın da şimdi sen. Şöyle ki biliyorsun farklılığın bendeki karşılığı bir olaya farklı açılardan yaklaşmak demektir. Uğraştığım konular farklı olabilir ama hemşirelik mesleğinin bana kazandırdığı yöntemleri, düşünceleri ve yaklaşımları kullanarak devam etmekteyim kararlarım.

Türkiye'yi bir insana şu anda mevcut olan sorunları o insanın hayati organlarına benzetiyorum. Örneğin: ÖSYM'nin soru krizini gündemden takip etmişindir. ÖSYM'yi ülkenin böbrekleri yerine koyarsak böbrekler filtrasyon görevini yerine getiremiyor mu da fark edememişiz, dışarı atmaması gereken minareleri yani bilgileri içten içe sızdırmış da bizim gözümüzden kaçarmış. Acilen nefrolojiye sevk ettik de KBY evresine gelmeden müdahale edebildik.

Üniversiteleri nabız olarak düşünürsek; hasta sürekli taşıkardik, durmadan nabız sayıyorum hem de 1 dakika değil, belki günlerce hastanın nabzını saymak gerekiyor. Biliyorum taşıkardi hastalık değil bir semptomdur kalpteki bir aksaklığın belirtisidir ki bundan ötürü hastanın kalbine yani eğitim sistemine yöneliyorum. Oraya baktığımda da görüyorum ki sol atrium ve ventrikül ile sağ atrium ve ventriküldeki taşınan kanların özelliği kadar farklı kültüre sahip öğrenciler, eğitimciler ve yöneticiler var. Bunları birleştirmeyi denemek geçiyor aklımdan ama sonra diyorum ki insan yapısında temiz kan ile kirli kan farklı damarlarda yol alır. Tansiyonların yükselmesi de bundan kaynaklanmış ama tansiyon hastalarının hipertansiyonu tolere etmesi gibi bir şey buda. Temiz ve kirli kan demem bir tarafın temiz öteki tarafın kirli olduğu şeklinde anlaşılmasın sakın, sadece buradaki farklılığı belirtmeye çalıştım. Bu iki farklı kanları birleştirme fikrine gelince hemostazi alt üst olacak tahmin ediyorum o yüzden en iyisi semptomatik tedavilere devam edelim diyorum umarım ilerde hastayı MI dan kaybetmeyiz angina pectoris sancılarını analjeziklerle geçştirelim.

Gel gelelim sağlık sorunlarına ve politikalarına: bu konuyu da ülkenin beynine benzetiyorum bütün organları kontrol eden ve tüm vücuda etkisi olan beyin nam-ı diğer sağlık. Sağlıktan

geçen tüm yollar da hastanın omuriliği olsun diyelim

Buradaki sıkıntılarının geri dönüşümsüz hasarlara neden olacağını bildiğim için çok dikkatli olmaya çalışıyorum ama gün geçmiyor ki sağlığa ayrılan bütçe konusu tartışılmasın.

Düzenlemeler ve iyileştirmeler yapmak için çok çeşitli öneriler geliyor önüme sağlık ocaklarının özelleştirilmesinden tutun da bir sürü öneri. Bu fikir ve önerileri içten içe hep hastaya verilecek ilaçlar olarak düşünmüşümdür.

Şu sıralar aile hekimliği denilen bir ilaç getirdiler önüme. Tedavi arabasının 3. çekmecesinde, en kuytu köşesinde bulmuşlar, prospektüsü yokmuş biraz araştırmışlar birkaç hastada yani ülkede iyi tesir bırakmış dediler. Sonra saydılar özelliklerini bir bir yan etkilerini hesaba katmadan.

Birincisi eli çok sıkıymış, öyle har vurup harman savurmazmış. İyi ama ilk aranacak özellik bu mudur? Diye geçirdim içimden ama kural bir. Eğer bir iş yapacaksan önce bütçe efendiyi görmek gerekmiş. Sonra devam ettiler bütün hastalıkları önceden teşhis etme konusunda çok hızlıymış ilerlemeden önüne geçermiş. Hastalıkları önlemek için tedbirleri elden hiç bırakmazmış ve kimseyi ıskalamazmış. Aşılama konusu da çok ciddiymiş. Bu türden bir sürü özellik saydılar anlayacağın.

Sen hep derdin tesadüfler ki tesadüf değildir. Görmesini bilene aklıma geldi de aile hekimliği ilacının tedavi arabasının 3. çekmecesinde olması ve en ücra yerinde durması sahi sence de tesadüf mü? Ülkeden sağlık hizmetlerinin tam anlamıyla sunulmadığı örneğin sağlık ocaklarının dahi olmadığı yerler varken, sağlık olanakları sunamadığımız yerlerde 3. dünya ülkelerinin uygulamaları geçerliken en basitinden hala evde doğum olayları devam ederken ve binlerce anne ve çocuk bu nedenle hayatını kaybederken imkan sunamadığımız insanlarımızın yaşadığı yerleri ücra olarak nitelerken, tesadüfler ki tesadüf değildir görmesini bilene sözünü anımsıyorum.

Bana göre şöyle olmalıydı diye söze başlıyorum. Öncelikle ülkenin her yerinde insanların ulaşabileceği yeterli sayıda sağlık hizmetleri sunan sağlık ocakları, hastaneler gibi yapılar inşa edip donanımlı sağlık elemanları ve yeterli sayıda malzeme. Tabi bu işleri yapmak öncelikle eleman gerektirir. Onların yetiştirilmesi için eğitim gerekiyor yani sağlık ekip üyelerinin yetiştirilmesi için kendi alanlarında yetenekli donanımlı öğretim kadrosu ve üniversite, halkı bilinçlendirme gibi temel sorunlara yönelmek olmalı diye düşünüyorum ve ekliyorum yeterli ve uygun maaş. Maaş deyince bütçe efendiye gözüm takıldı da yüzü pek bi asık. Ona dönüp hemen ekliyorum; 'yüzünü asma bütçe efendi, bu düşünceler sadece fikirde kaldı. Çoğunluk aile hekimliğini tercih etti' deyince yüzü güldü. Sonuç olarak aile hekimliği ilacını öncelikle bazı örnek denilen yerlerde 8*1 kullanmaya başladık 1 Ocaktan itibaren 24*1'e geçtik.

Mektubumu aile hekimliği ilacının bende bıraktığı tesiri söyleyerek bitirmek istiyorum.

Aile hekimliği ilacı sana diyorum; başka ülkelere yani hastalara iyi gelmiş bir ilaç olabilirsin ama kusura bakma sana çok Fransız kaldım. Sana kısaca MÖSYÖ diyebilir miyim?

Murat Caymaz. Gaziantep Üniversitesi (3. olan kompozisyon)
SEVGİLİ MEMLEKETİM

Uzun zamandır içinde bulunduğun durumu gazete, radyo ve televizyonlardan takip ediyorum. Halkımıza verilen eğitim, sağlık ve ekonomi alanlarındaki yanlış doz ve yanlış uygulamaları hayretle gözlemliyorum. Şimdi sen benden bir neferin olarak bir fikir beyan etmemi istiyorsan dinle o zaman.

Bir ülkenin gelişmişlik düzeyini belirleyen en önemli faktörlerden biri sağlıklı insan potansiyelidir, sağlıklı bireyler yetiştirmen için toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak sağlık politikaları geliştirmen gerekiyor. Basit bir örnek verecek olursam sana: toplumun tüm kesimine yeterli, aynı nitelikte kaliteli sağlık hizmeti sunmalısın. Bunun için güçlü bir ekonomiye sahip olmalısın. Ekonomi demişken kitleler arasındaki gelir gider düzeyi dudakları uçuklatacak seviyede. Birileri bu memlekette gerekenden fazla maddi güç kazanırken, birileri organizmasındaki tüm kas iskelet sistemini çalıştırmasına rağmen asgari ücret ile hane geçindirmektedir. Bu uçurumun arasındaki farkları kapatmak için memleketin ekonomi koltuklarına cesaretli ve geçtiği terazinin başında adil davranacak namuslu insanlar gerekiyor. Terazide eşitlik istiyorsak çalan çırpan insanlar kadar cesur insanlar gerekiyor bize yoksa hem fikir hem de mide olarak yoksul kalmaya mecbur kalacağız. Geldik en yurdumun en fonksiyonel organına yani eğitime, eğitim alanında yapmamız gereken açıkça ortadadır. Akli ve vicdani hür bir şekilde bireyleri eğitmeliyiz. Teknolojiyi insan merkezli yapmalı ve kullanmalıyız, aksi takdirde ikinci dünya savaşında tank üreten silah üreten nazi askerlerinden farkımız kalmayacaktır, hala orta doğuda emperyalist tutum içinde olan süper güçlerden farkımız kalmayacaktır. Dediğim gibi insan ve sevgi merkezli eğitim uygulamadığımız zaman doğru yoldayız demektir. Sana tavsiyem bunlardır memleketim.

Son olarak bahsettiğim sağlık, ekonomi ve eğitim birimleri bir bütün içinde olup herhangi birinde çıkan aksaklıklar diğerinde kendini nüksetmekte ve memleketimin fonksiyonel yapısını bozmaktadır. Bundan dolayı yurdumda adalet, eşitlik, özgürlük ve farklı kültürlerdeki insanların kardeşçe yaşamasını istiyorsan bu üç yapıya özen göstermelisin. Ve ben bir hemşire olarak sana hastane koridorlarındaki sus! İşaretini sakın ama sakın yurtaşlarına yapmanı istemiyorum, çünkü düşünce ve fikir dediğimiz şey insanoğlunun en asil eylemidir.

Seni büyük şair Nazım Hikmet'in şu dizeleri ile selamlıyorum:

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
Bir orman gibi kardeşçesine.